

En skolpolitik om kunskap för alla – ett nedslag våren 2026

THOMAS PERSSON

Skolchefskonferens 28 maj 2026

Vad blev det av alla utredningar, med särskilt fokus på Läroplansutredningen? Vilka är förändringarna, mönstren och inriktningarna? Vad vet vi just nu om ytterligare skolreformer efter valet – ett försök att beskriva några möjliga scenarier?

- Varför ny läroplan och andra reformer? Problembild och andra motiv.
- Försök till helhetsbild – vilka är förslagen?
- Ny läroplan för grundskolan. Läget i beslutsprocessen. Innehåll.
- Vad händer nu och efter valet? Möjliga scenarier.
- Diskussioner om detta och konsekvenser ur huvudmannaperspektiv.

Varför – motiv, problem

THOMAS PERSSON

Problem, behov, motiv – utöver tioårig gr

- Elevresultat (totalen), spridning, andel behöriga till gymnasieskolan.
  - Ej likvärdigt för eleverna i genomförandet. Kompensatoriskt uppdrag brister.
  - Läraryrket inte tillräckligt attraktivt. Fokusera undervisning. Roll. Stöd.
  - Svag reglering av innehåll, genomförande – många aktörer, individrättigheter, trender
  - Otydlighet i roller/ansvarsfördelning lärare, elever, vårdnadshavare.
-
- Ändrade undervisningsmönster: eget arbete/ansvar, lärarroll, individuella rättigheter.
  - För svårt för tidigt, tappar vissa elever/elevgrupper. Läsning, färdighetsträning.
  - För stort fokus på bedömning/betyg, kriterier, G-gräns. Fel fokus. "Skolstress".
  - Problem med LP i sig: konstruktion, formuleringar, aktualitet, kunskapsbegrepp.

Reformer - överblick

THOMAS PERSSON

Propositioner våren 2026

Offentlighetsprincip med lättnadsregler i fristående skolor (8/5, 26/5)

Legitimation och behörighet i den tioåriga grundskolan (8/5, 26/5)

Överlämnande av uppgifter mellan skolor i brottsförebyggande syfte (19/5, 27/5)

Utökade registerkontroller inom skolväsendet (19/5, 27/5)

Bättre förutsättningar för yrkesutbildning (21/5, 27/5)

Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (21/5, 3/6)

Nya läroplaner – för en stark kunskapsskola (28/5, 3/6)

Förbättrat stöd i skolan (28/5, 3/6)

Tid för undervisningsuppdraget (28/5, 4/6)

Ett likvärdigt betygssystem (2/6, 9/6)

Skärpta villkor för friskolesektorn (lagrådsremiss, beslut planerat till 13/8)

Propositioner – ej planerade 2026

- Ökad obligatorisk tid för elever
- Fler vägar till studier/arbetslivet
- Skolpengsnorm och utbudsansvar, del 1
- Elevhälsa, del 2
- Rektorsrollen

- Underlätta tillgänglighet till vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (sammanställningar, kompetensutveckling mm)

Pågående utredningar – efter valet

- Nationell skolpengsnorm för ökad likvärdighet (gymnasieskolan)
- Ökade insatser för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan, skolan och fritidshemmet
- Tydligare regler vid undantag från skolplikten
- Speciallärar- och specialpedagogutbildningarna
- Ämnesutformad gymnasieskola
- Tydligare ansvar och högre kvalitet i komvux

Nya läroplaner – i en tioårig grundskola

THOMAS PERSSON

Var är vi nu?

- Direktiv från regeringen. Utredning tillsätts.
- Utredningen: Fördjupad problembild. Analys. Inriktning. Förslag. Betänkande (SOU 2025:19).
- Läroplansarbete: Allt samtidigt. Paket: hänger ihop, genomförbart.
- Remisshantering. Stöd/kritik/debatt.
- Flera uppdrag till Skolverket om förberedelser.
- Proposition. Riksdagsbeslut 3 juni. (ej beslut om läroplan i sig)
- Få ändringar jmf med utredningen.

Justeringar efter utredningen - hittills

Inledande delar: få och små jämfört med utredningen

- Behålla formulering "värdena gestaltas och förmedlas i överens-stämmelse med den etik som förvaltas av kristen tradition..."
- Redaktionella förändringar i fortsatta arbetet. Ändra nationella minoriteter, barnkonventionen, icke-konfessionell?
- Fritidshemmet (del 5) – arbete pågår
- Tillägg: Rs ansvar för lärares förutsättningar att planera, gmf, följa upp
- Tillägg: KP för nybörjare i svenska språket inom sv som andraspråk

Kursplaner – arbete pågår, utifrån utredningens förslag till principer och struktur mm. Tydliggör: sex/samtycke/rel, hedersrel våld, entr, psykisk hälsa.

Inledande delar i LP för same-, special-, anpassade grundskolan – arbete pågår

Kulturkanon: förslag om införande i relevanta delar i arbetet med styrdok

Inriktning

THOMAS PERSSON

Utgångspunkter

- Alla elever har rätt till kunskap och undervisning som ger likvärdiga förutsättningar – och så är det inte.
- Skolans styrning påverkar genomförande och resultat. Läroplanens utformning och innehåll är en del.
- Men det finns många andra delar i skolsystemet som påverkar – krävs flera åtgärder för en likvärdig skola.
- Hur komma till rätta med problembilden? Vad kan läroplanen bidra med? → inriktning och förslag i läroplanen. Andra utredningar/förslag.
- Större förändringar. ”Gir”.

Ny riktning – läroplaner (även andra)

- Alla elevers rätt till kunskaper – ”höja golv”, bättre totalt, fler till gymn.
- Bidra till ökad likvärdighet i gmf + stärka kompensatoriska uppdraget.
- Stärka lärarrollen, fokus på undervisning, underlätta för lärare.

- Bryta utveckling mot mer eget arbete, elevansvar, överanpassningar, nedtonad lärarroll – gruppundervisning under aktiv lärares ledning.
- Ersätta extra anpassning och garanti med stödundervisning.
- Förändrad roll- och ansvarsfördelning: lärare, elever, vårdnadshavare.
- Ytterligare förstärka vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet – ramar i övergripande principer, strategier – prof handlingsutrymme.
- Ny syn på bedömning/betygssättning.

Konkreta förslag

- Ändringar i skollagen
- Nya inledande delar i läroplanen
- Timplanen som en del av läroplanen
- Kursplaner – ny struktur, principer för innehållet (arbete pågår)
- Mer detaljerat och explicit än idag
- Ny betygssättning i ett nytt betygssystem
- Förstärka stöd till lärare kring vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet
  - Ramar för undervisning i läroplanen (övergripande principer, strategier)
  - Tillgängliga sammanställningar, kommentarmaterial
  - Ta fram och dokumentera beprövad erfarenhet, exempel ?

Konkreta förslag - skollagen

- Lärarens ansvar för undervisningen
- Definition av undervisning
- Ändringar kopplade till förändringar i betygssättningen - återkommer
- Ändringar om stödundervisning - återkommer
- Vårdnadshavarnas inflytande
- Timplanen – del av läroplanen.
- (+ fler ändringar som ej är kopplade till läroplaner)

Konkreta förslag - stöd till elever

- Extra anpassningar och garantin för tidiga stödinsatser avskaffas.
- Alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver för att kunna följa undervisningen (inkl stödinsatser som är rimliga i gruppen) – ändr i LP generellt.
- Stödundervisning – utöver ord undervisning – som leds av lärare ska införas om elev ej kan följa undervisningen och har svårigheter, bedöms/anmäls av läraren.
- Skyldighet för eleven att delta i stödundervisning och för rektorn att organisera.
- Enskilt eller i mindre grupp, max två månader, utvärdering efter en månad.
- Ämnesspecifikt, avgränsat, rätt kompetens.
- Standardiserade tester införs för att tidigt identifiera stödbehov: Sv Ma SVA. Åk 1, 2, 3 ,5 ,8. Underlätta skolors arbete.
- En utredning av en elevs behov av särskilt stöd föreslås inledas snabbare.

Konkreta förslag – inledande delar

- Kännetecknas av en tydlig kunskapsinriktning. Respekt för kunskap.
- Övergripande principer för undervisning. Grupp, lärares ledning.
- Elevernas bidrag. Inflytande för vårdnadshavare och elever.
- Ny text, mer stringent. Ny struktur, mer renodlad. Balanser. Upprepningar. Dubbelregleringar. Kortare.
- Aktuell. Hållbar över tid, inte reglera detaljer.
- Innehåll som idag finns i inledande delar flyttas till kursplanerna. Ämnesövergripande. Perspektiven.
- Inledande delar och kursplaner – koppling, koherens.
- Värdegrund oförändrad i sak. Skärpa demokratiuppdraget.

Konkreta förslag – kursplaner

- Kunskaper, färdigheter, förhållningssätt – mer detaljerade och explicita.
- Betona undervisning och lärande före bedömning och betygssättning.
- Betona grundläggande kunskaper och färdigheter, främst i L.
- Mindre abstrakt, mer klassisk kunskapssyn. Lokalt LP-arbete.
- Tydligare progression, anpassning till elevers ålder och kognitiva utveckling.
- Ämnesspecifikt språk. Ej generella begrepp för progression.
- Ge info om hur ämnet bidrar till skolans mål i LP:s inledande delar.
- Underlätta lärares prioritering av innehåll.
- Undervisningsstrategier där det finns vetenskaplig grund eller beprövad erfarenhet – stadiervis (åk-vis i 1-4 Sv, Ma)
- ”Fler hänga med längre.” Fler behöriga till gymnasieskolan.
- Ger mer vägledning för behov av lokaler, utrustning, schema mm.

Konkreta förslag – betyg/bedömning

- Ny syn på undervisning, bedömning, betygssättning
  - Hur mycket av detaljerat innehåll i KP kan eleven? Vid betygstillfället – inte kontinuerligt.
  - Vilket betygssteg ligger närmast? ("rangordning" av elever). Sammantagen bedömning.
  - Info till elever om huvudsakliga underlag/tillfällen.
  - Mer fokus på vad eleven kan, inte vad eleven inte kan.
  - Mer fokus på att lära så mkt som möjligt, inte sikta på fördefinierade steg
- Förändrat betygssystem – Betygsutredningen
  - 1-10 betygssteg, 5 betygsriterier, ingen skarp G-gräns, flera steg under dagens G
  - Betygsriterier – benämning på betygssteg. Samma för alla ämnen.
  - Jämförelser med alla elever i landet – modell för normering. Nationella slutprov.
  - Meritvärde: sammanvägning av betygsvärde och normerat värde på skolan.
  - Önskvärt mål: betyg och normerat värde stämmer överens.
  - Mer relativt. Fler med behörighet till gymnasiet.

Konkreta förslag – vissa ämnen mm

- Läs och skriv, språklig utveckling – ökad tydlighet i KP (åk-vis, innehåll, undervisningsstrategier), syftet med L
- Praktisk-estetiska ämnen – mer fokus på praktiska färdigheter
- Digitalisering
  - Definiera innehåll i KP – inte i Inledande delar.
  - Påverkan på individ/samhälle. Kritiskt förhållningssätt.
  - Digitala lärverktyg inte ett mål i sig. I kursplaner, men med stor försiktighet, främst 1-4.
- Totalförsvaret och NATO – vissa kursplaner
- Ny kursplan för grundläggande svenska inom SVA

Stora skillnader – jmf med LPO94

- Kunskapsinriktning: mer detaljerade och explicita kursplaner, progression, mer klassisk kunskap/mer konkret, mer grundläggande kunskaper och färdigheter. Respekt för kunskap, bästa tillgängl förklaring.
- Mer detaljerat om innehållet - i en tioårig grundskola, med ny åk 1.
- Mer ramar och stöd för undervisningen, men handlingsutrymme. Stöd.
- Stödundervisning – nytt regelverk. Utöver ord undervisning.
- Lyfta och stärka lärarrollen. Annan rollfördelning. Underlätta – undervisning.
- Ny syn på betyg och bedömning – främja lärande och rättvisande.
- Mer likvärdigt genomförande – elevernas rätt till kunskap.
- Ökad statlig styrning – minskat lokalt LP-arbete.
- Flera större reformer samtidigt. Gir ≠ Successiv förändring.

Nya läroplaner – i en tioårig grundskola

THOMAS PERSSON

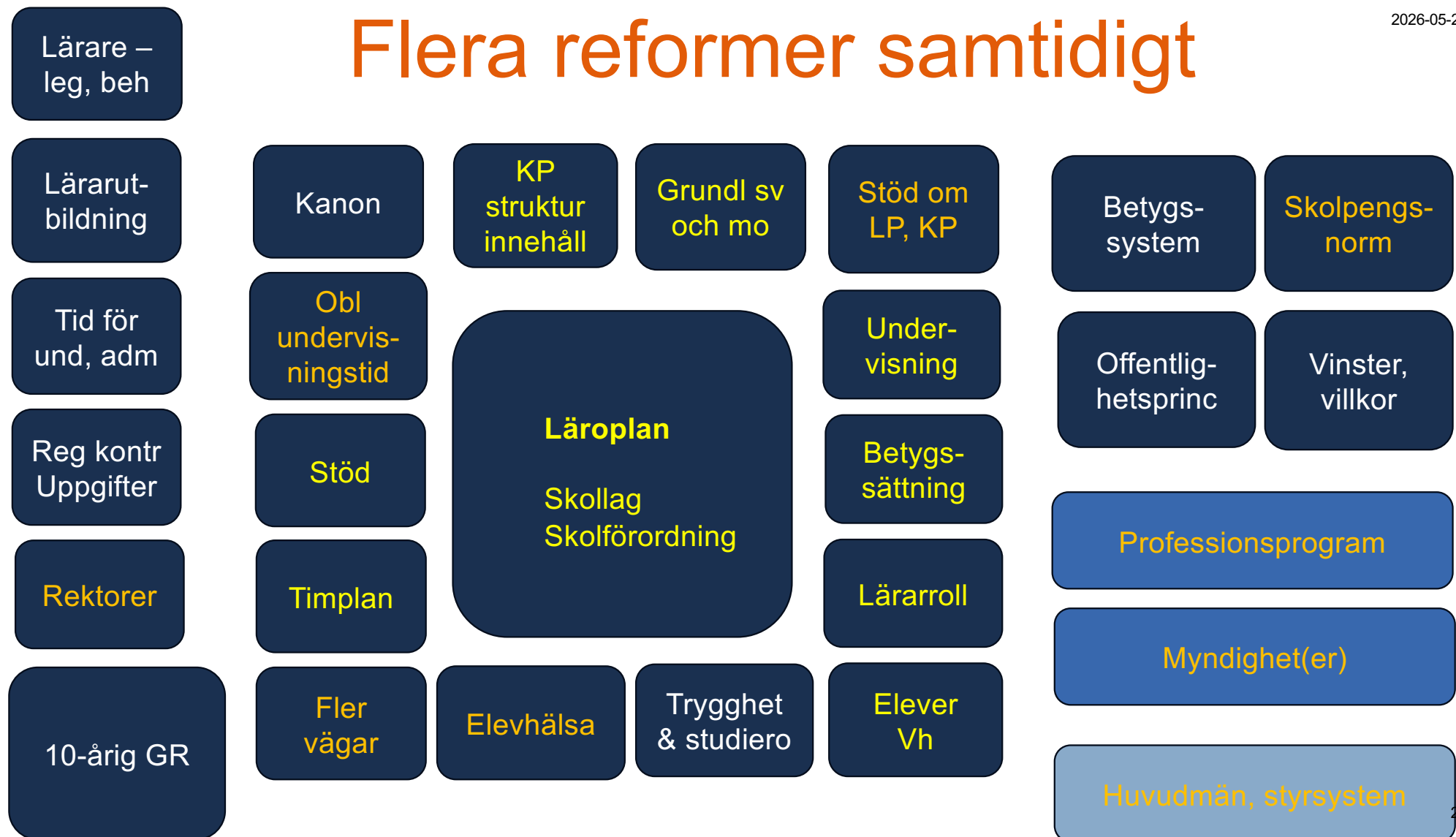

Politisk analys

THOMAS PERSSON

Flera reformer samtidigt

Möjliga scenarier

- Riktning för LP ligger fast oavsett valresultat?
- Riktning ligger fast, men justeringar/kompletteringar görs?
- Annan inriktning?
- Följa. "Reformchock"?
- Justera utifrån tillämpning, utfall. (resultaten, likvärdighet, lärarroll)

Möjliga scenarier

- Inom ramen för "nytt Tidöavtal": skolvalssystem, resursfördelning, mo/sva???
- Nya regeringskonstellationer/samarbeten (ytterl steg om vinster, resursfördelning???)
- Skjuta upp???
- Skolpengsnorm, utbudsansvar/avdrag, glesbygd, klasstorlek???
- Skolvalssystem, andra gemensamma system/it-stöd (styrning, resursfördelning, skolval mm)???
- Myndigheter, styrning, ansvarsfördelning – utifrån genomförda reformer???
- Lärarkompetens över tid (stöd/underlätta, professionsprogram, olegitimerade)???

Genomförande

THOMAS PERSSON

Beslutsprocess - läroplaner

- UbU 28 maj - idag
- RD-beslut om inriktning, skollagen – 3 juni 2026
- Förberedelser – pågår, fortsätter
- Skolverkets förslag – 31 mars 2027
- Beslut om läroplan – 2027
- Implementering – hm, stat, skola
- Ikraftträdande: ht 2028 tillsammans med tioårig grundskola

Implementering – några ”medskick”

- Huvudmannen ansvarar. Skolverket stödjer.
- Förberedelser, planering – inte allt på en gång... vänta inte...
  - Tidsplan, resurssättning för implementering, gemensamt/varje skola, info/disk/utb
  - Stöd till skolledare, underlätta för skolor/skolledare?
  - Stöd till lärare, underlätta för lärare? IT-stödet utifrån nya förutsättningar. Olegitimerade?
  - Hur säkra lärarkompetens – över hela yrkeslivet?
  - Se över styrning, ansvarsfördelning (resursfördelning, gemensamma funktioner, profiler/modeller)
  - ”Genvägar”: lokaler, utrustning, schemaläggning?
- Medskick: syn- och tankevända
  - Undervisning, nya ramar, lärarroll
  - Stödundervisning
  - Betygssättning

Sc – stöd till förtroendevalda, LP är en del av nationell styrning

En skolpolitik om kunskap för alla – ett nedslag våren 2026

THOMAS PERSSON

